

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 14 października 2015r.

**Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Krzysztof Olkowicz**

KMP.022.3.2015

**Pan
Borys Budka
Minister Sprawiedliwości**

Szanowny Panie Ministrze

W nawiązaniu do pisma z dnia 30 września 2015 r. (DL-III-402-7/15/29) przedstawiam uwagi Rzecznika Praw Obywatelskich działającego w tym zakresie jako krajowy mechanizm prewencji do projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wyżywienia osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych.

Analiza treści projektu rozporządzenia (wersja z dnia 15 września 2015 r.) prowadzi do wniosku, że projektowane przepisy powinny zostać uzupełnione o przedstawione poniżej regulacje.

1. Po pierwsze, uregulowanie sytuacji osób przyjmowanych do jednostki penitencjarnej po godzinach wydawania posiłków.

W takim położeniu mogą znaleźć się np. osoby transportowane z zagranicy, które na czas transportu nie otrzymują suchego prowiantu od państwa wydania. Zgodnie z projektowaną treścią rozporządzenia, w dniu przyjęcia do zakładu karnego lub aresztu śledczego osadzonemu przysługuje wyżywienie w porach wydawania posiłków ustalonych w porządku wewnętrznym obowiązującym w jednostce penitencjarnej w formie posiłków przygotowanych według normy transportowej – T. Jeżeli do zakładu karnego osoby te zostaną przyjęte w późnych godzinach popołudniowych, w porze wieczornej lub nocnej (a więc po wydaniu osadzonemu ostatniego posiłku), to w myśl projektowanych przepisów rozporządzenia będą mogły otrzymać posiłek nie wcześniej, niż dopiero w dniu następnym.

Rzecznik Praw Obywatelskich wielokrotnie podejmował temat zagwarantowania osobom pozbawionym wolności, transportowanym z zagranicy, możliwości otrzymania suchego prowiantu oraz napoju z chwilą przejścia realizacji transportu przez stronę polską (m.in. wystąpienie do Komendanta Głównego Policji z dnia 4.03.2014 r. i Ministra Spraw

Wewnętrznych z dnia 3.07.2014 r.), nie przyniosły one jednakże kompleksowego rozwiązania. Nadal wpływają skargi w tym przedmiocie.

Częściowym rozwiązaniem tej sytuacji było wprowadzenie, zarządzeniem Dyrektora Generalnego Służby Więziennej zasady, że osoba przekazana na podstawie umów międzynarodowych, w tym Europejskiego Nakazu Aresztowania, konwojowana z zagranicy, przyjęta do jednostki po godzinach pracy administracji, otrzymuje pierwszy suchy prowiant w ciągu dwóch godzin od momentu przyjęcia. W praktyce najczęściej miało to miejsce w godzinach nocnych. **W związku z toczącymi się pracami nad treścią przedmiotowego rozporządzenia, wskazane byłoby zatem przeniesienie tego rozwiązania z aktu wewnętrznego Służby Więziennej do rozporządzenia.**

2. Po drugie, zawarcie w projekcie rozporządzenia zapisu, obecnego w aktualnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 2.09.2003 r. w sprawie określenia wartości dziennej normy żywienia oraz rodzaju diet wydawanych osobom osadzonym w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz. U. z 2003 r. Nr 167, poz. 1633 ze zm.), odnośnie zapewnienia osadzonym dodatkowych napojów, gdy temperatura w pomieszczeniach przekroczy 28°C.

W uzasadnieniu do projektu rozporządzenia rezygnację z tego zapisu argumentowano brakiem upoważnienia ustawowego wyrażonego w art. 109 § 3 k.k.w. **Pominięcie wskazanego przepisu jest nieuzasadnione.** Delegacja ustawowa przewiduje, że w rozporządzeniu należy uregulować rodzaje posiłków i napojów wydawanych osadzonym w zakładach karnych i aresztach śledczych. Takie sformułowanie upoważnienia ustawowego jest wystarczające do wprowadzenie w § 2 rozporządzenia, obok rodzaju posiłków przygotowywanych dla osadzonych, także rodzaju napoju wydawanego osadzonym, przebywającym w pomieszczeniach, w których temperatura przekracza 28°C.

3. Po trzecie, warto zwrócić uwagę, że przepis § 7 ust. 2 projektu rozporządzenia (w przypadku transportowania osadzonego, któremu przyznano dietę leczniczą, podawane mu posiłki i napoje powinny uwzględniać wymogi żywienia dietetycznego) nie jest niezbędny, ponieważ powiela treść przepisu § 2 ust. 3 projektu (posiłek przygotowywany według normy transportowej – T na postać suchego prowiantu i dotyczy normy podstawowej P, normy dla młodocianych M, diet leczniczych, o których mowa w ust. 1 pkt 3, oraz posiłków, o których mowa w ust. 1 pkt 6).

Z poważaniem
Krzysztof Olczak